

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2078,Konferencja-popularnonaukowa-Zycie-codzienne-w-PRL-u-Warszawa-8-kwietnia-2008-r.html>
06.04.2026, 09:15

Konferencja popularnonaukowa „Życie codzienne w PRL-u” – Warszawa, 8 kwietnia 2008 r.

08.04.2008

8 kwietnia w siedzibie Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Warszawie przy ul. Chłodnej 51 odbyła się konferencja popularnonaukowa „Życie codzienne w PRL-u”. Była to trzecia część corocznych konferencji adresowanych do nauczycieli historii, języka polskiego i wiedzy o społeczeństwie, studentów kierunków humanistycznych oraz uczniów wybierających tematy związane z historią najnowszą do ustnej prezentacji maturalnej.

Podczas spotkania zaprezentowane zostały cztery tematy: Z historii pijaństwa w czasach PRL (dr Krzysztof Kosiński), Wakacje w Polsce Ludowej (dr Paweł Sowiński), Muzyka rozrywkowa w PRL (Marek Wiernik), Moda młodzieżowa w PRL (dr Anna Pelka).

Z wystąpienia dr. Kosińskiego uczestnicy konferencji dowiedzieli się m.in.: „PRL był krajem powszechnego pijaństwa, na dochodach z monopolu opierał się ówczesny budżet państwa. Porównanie statystyk z okresu II RP i PRL nie pozostawia wątpliwości. Pijaństwo na masową skalę zaczęło się właśnie w czasach PRL. Czego jak czego, ale wódki nie brakowało”.

Z kolei dr Sowiński wiele mówił o turystyce zagranicznej w PRL-u. Przypomniawszy, że była inna od tej, która rozwijała się wówczas na Zachodzie i w dzisiejszej Polsce. Przede wszystkim były trudności z otrzymaniem paszportu. Podróże były rzadkie i kosztowne. Zagraniczne wyjazdy, zwłaszcza po 1956 r., były okazją do przeprowadzania ważnych transakcji handlowych. Jednym z powodów takiej sytuacji był fakt, że rząd PRL ściśle racjonował obcą walutę. W związku z tym wyjeżdżający mógł ją kupić nielegalnie na czarnym rynku w Polsce lub zabrać ze sobą coś na sprzedaż i za uzyskane z tego tytułu pieniądze korzystać z atrakcji turystycznych. Inną przyczyną to barak towaru w Polsce, który sprawiał, że polscy turyści podczas wycieczek zaopatrywali się w niezbędne produkty. Nie bez znaczenia była także chęć zysku. „Najczęściej sprzedawane polskie produkty to: skóry z lisa, wyroby ze złota i bursztynu, stare książki. Przywożono natomiast m.in. zamki błyskawiczne, długopisy, modną wówczas odzież z tworzywa sztucznego, nylonowe pończochy. Handlowali ludzie różnych profesji, nawet znani intelektualiści” – powiedział dr Sowiński.

Marek Wiernik opowiedział, jak zmieniała się muzyka rozrywkowa w kontekście politycznych wydarzeń w ówczesnej Polsce. Ze szczególnym sentymentem wspominał lata 60.: „Jako jedyny kraj w obozie socjalistycznym mieliśmy możliwość goszczenia największych światowych gwiazd. Wystąpili u nas m.in. Paul Anka, Clif Richard, The Animals. Koncerty odbywały się w Sali Kongresowej w Warszawie pod nadzorem policji”. Podczas wystąpienia dziennikarz zaprezentował fragment nakręconego przez siebie filmu o The Rolling Stones. Film pokazuje m.in. pierwszy w Polsce koncert tej grupy w 1967 r.

„O modzie czasów PRL- u zwykło się mówić, że była ona wentylem bezpieczeństwa Polaków. Dawała poczucie prywatności w państwie kontrolowanym. Jednak w Polsce powojennej indywidualny wybór ubioru, zwłaszcza młodzieżowego, bywał ograniczany niekiedy nakazami lub

zakazami władz, najczęściej jednak brakami, które wynikały ze scentralizowanej i upaństwowionej gospodarki planowej. Czasami ubiór nabywał charakteru politycznego, stawał się rodzajem protestu wobec tych nakazów i zakazów. Tworzenie i projektowanie mody było ściśle związane z państwem” – stwierdziła podczas swojego wkładu dr Anna Pelka. Przedstawiając krótką historię mody młodzieżowej w Polsce Ludowej przypominała m.in. o fascynacji kulturą zachodnią i sprzeciwianiu się oficjalnym wzorcom. „Dla władz oznaczało to negację socjalizmu, powodowało, że młodzi ludzie wpadali w konflikt z władzą, stawali się szkodnikami społecznymi” .

Konferencję zakończyło spotkanie z prezydentką mody w okresie PRL-u – Barbarą Bisantz. Była modelka mówiła m.in., jak wyglądały ówczesne pokazy i przygotowania do nich. Zaskakujący z dzisiejszej perspektywy jest fakt, że w tamtym czasie modelki same musiały zadbać o fryzury, makijaż, dodatki i buty. Prezentowana odzież produkowana była w pojedynczych egzemplarzach i ku zaskoczeniu uczestników zagranicznych pokazów (głównie na targach w Lipsku) niemożliwe było jej kupienie.

Wszystkie wystąpienia uzupełnione były pokazem multimedialnym.
Konferencja spotkała się z niezwykle dużym zainteresowaniem młodzieży i mediów.

Informacje o referentach:

Krzysztof Kosiński, Instytut Historii PAN
„Oficjalne i prywatne życie młodzieży w czasach PRL”, Warszawa 2006.

Anna Pelka, Instytut Historii Sztuki UW
„Teksas-land. Moda młodzieżowa w czasach PRL”, Warszawa 2007.

Paweł Sowiński, Instytut Studiów Politycznych PAN
„Wakacje w Polsce Ludowej. Polityka władz i ruch turystyczny (1945-1989)”, Warszawa 2005.

Marek Wiernik, dziennikarz muzyczny, prezenter radiowy, autor opracowań o tematyce rockandrollowej. Przygodę z mediami rozpoczął w latach 60. pisując do legendarnego „Jazzu” i współpracując z Rozgłośnią Harcerską. W 1979 r. zadebiutował na antenie radiowej Trójki audycją „Wokół nowej fali”, którą prowadził z Maciejem Góralskim z grupy Kryzys. Do końca lat 90. prezentował muzykę punkową, rockową i nowofalową w programach „Cały ten rock” oraz „W tonacji Trójki”. Organizował i prowadził festiwale oraz przeglądy muzyki rockowej, m.in. poznańską „Rock Arenę”. Od kilku lat związany z Radiem Dla Ciebie.
„Album polskiego rocka”, Bydgoszcz 1987; „Bohaterowie rock and rolla”, Kraków 1990.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

1

Wykład dr. Pawła Sowińskiego

Wystąpienie dr. Krzysztofa Kosińskiego

Wystąpienie dziennikarza muzycznego i prezentera radiowego Marka Wiernika